

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних економічних відносин

Затверджено

На засіданні кафедри міжнародних
економічних відносин
факультету міжнародних відносин
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29.08. 2022 р.)
Завідувач кафедри проф. Грабинський І. М.

І. Грабинський

Силабус з навчальної дисципліни
«МІЖНАРОДНИЙ ТУРИЗМ ТА КРОС-КУЛЬТУРНІ КОМУНІКАЦІЇ»,
що викладається для здобувачів з спеціальності 242 Туризм

Львів 2022 р.

Силабус курсу
Міжнародний туризм та крос-культурні комунікації
2022-2023 навчальний рік

Назва курсу	Міжнародний туризм та крос-культурні комунікації
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Дорошенка, 41
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	факультет міжнародних відносин, кафедра міжнародних економічних відносин
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	242 Туризм
Викладач (-і)	доц. Герлах І.В.
Контактна інформація викладача (-ів)	iryna.yeleyko@lnu.edu.ua (032) 239-47-81
Консультації по курсу відбуваються	Згідно з розкладом (кафедра міжнародних економічних відносин, вул. Січових стрільців, 19, ауд. 305)
Сторінка курсу	https://intrel.lnu.edu.ua
Інформація про курс	Курс «Міжнародний туризм та крос-культурні комунікації» є складовою частиною дисциплін освітньо-наукової програми підготовки магістрів . Викладання даного курсу здійснюється на першому році навчання для магістрів спеціальності «Міжнародний туризм».
Коротка анотація курсу	Дисципліна до опанування знаннями і навичками з фахової підготовки магістрів розглядає теоретико-методологічні засади функціонування туристичної галузі та впливу крос-культурних комунікацій на розвиток міжнародного туризму. Курс передбачає опанування основних знань та вмінь, що дають змогу майбутнім фахівцям в галузі міжнародного туризму здійснювати успішну діяльність, керуючись навичками крос-культурних комунікацій.
Мета та цілі курсу	Мета: сформувати систему теоретичних знань, компетентностей, прикладних умінь та навичок крос-культурних комунікацій щодо здійснення успішної діяльності в галузі міжнародного туризму. Завдання дисципліни полягає у тому, щоб: - допомогти студентам зрозуміти сутність міжнародного туризму як галузі національної економіки, ознайомити з особливостями розвитку міжнародного туризму та сучасними тенденціями розвитку галузі; визначити місце та роль крос-культурних комунікацій у розвитку міжнародного туризму. - сприяти вдосконаленню здібностей до саморозвитку власних фахових якостей, зокрема у питанні крос-культурних комунікацій. - сприяти розвитку у студентів здібностей до науково-дослідницької діяльності, а також можливості самостійного і відповідального прийняття рішень в різноманітних ситуаціях на міжнародному ринку туристичних послуг.
Література для вивчення дисципліни	<i>Основна:</i> 1. Божидарник Т Міжнародний туризм: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 312 с.

	<p>2. Великочий В.С., Дутчак О.І., Шикеринець В.В. Міжнародний туризм / Навчальний посібник для студентів спеціальності 8.14010301 «Туризмознавство». – Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2015. – 254 с.</p> <p>3. Гестеланд Р. Кросс-культурное поведение в бизнесе. Маркетинговые исследования, ведение переговоров, поиски источников поставок и рынков сбыта, менеджмент в различных культурах / Пер. с англ. – Днепропетровск: Баланс-Клуб, 2003. – 288 с.</p> <p>4. Мальська М.П., Худо В.В., Цибух В.І. Основи туристичного бізнесу: Навчальний Посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 272 с.</p> <p>5. Мальська М.П. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник / М.П. Мальська, Н.В. Антонюк, Н.М. Ганич. – К.: Знання, 2008. – 661 с.</p> <p>6. Hofstede G. Culture's Consequences: Intern Differences in Work-Related Values. L.: Sage, Beverly Hills. 1980/</p> <p><i>Додаткова:</i></p> <p>7. Алдошина М.В., Брусільцева Г.М. Кросс-культурні комунікації в галузі туризму в умовах глобалізації / М.В. Алдошина, Г.М. Брусільцева // Бизнес Информ. – 2014. – №3 – С. 197–202.</p> <p>8. Греченко В.А., Чорний І.В., Кушнерук В.А., Режко В.А. Історія світової та української культури: Підручник. – К.: Літера, 2000. – 464 с.</p> <p>9. Міжнародний маркетинг : підручник / за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. – 448 с.</p> <p>10. Сущенко О. А. Маркетингові комунікації в туристичній діяльності [Електронний ресурс] : навчальний посібник / О. А. Сущенко, К. Г. Наумік-Гладка, М. В. Алдошина. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 218 с.</p> <p>11. Kotler P. Marketing for Hospitality and Tourism / Philip T. Kotler, John R. Bowen, James Makens 6th edition. – Pearson Education, 2013. – 683 p.</p> <p><i>Інформаційні ресурси:</i></p> <p>1. Офіційний сайт Індексу національних брендів Саймона Анхольта [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://goodcountry.org/index/overall-rankings?p=overall.</p> <p>2. Міжнародний маркетинг на ринку туристичний послуг (ПНС курс). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=5713.</p> <p>3. Персональний сайт Г.Хостеде. – Доступно з: https://hi.hofstede-insights.com.</p>
Тривалість курсу	90 годин (3 кредити)
Обсяг курсу	32 аудиторних годин 3 них: 16 годин лекцій

	16 годин практичних занять 58 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>В результаті вивчення даного курсу студент повинен <i>знати</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вплив крос-культурних комунікацій на розвиток міжнародного туризму. - чинники та фактори, що впливають на формування окремих видів міжнародного туризму. - аналізувати та використовувати досвід зарубіжних країн у реалізації програм розбудови вітчизняної туристичної інфраструктури. <p><i>вміти</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виявляти, ставити та вирішувати наукові і науково-прикладні завдання; оволодіння загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору. - розробляти та реалізовувати проекти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язання значущих соціокультурних та інших проблем в туризмі і рекреації.
Формат курсу	Очний
Теми	<p><i>Лекційна тематика:</i></p> <p>Тема 1. Міжнародний туризм як економічний та соціокультурний феномен.</p> <p>Тема 2. Становлення сучасних форм розвитку міжнародного туризму в країнах світу.</p> <p>Тема 3. Виникнення та розвиток міжкультурної/крос-культурної комунікації як науки.</p> <p>Тема 4. Теоретичні основи міжкультурної комунікації. Показники культури Г.Хофстеде.</p> <p>Тема 5. Поділ на культури з сторогими часовими рамками (монохронні) та з гнучкими часовими рамками (поліхронні).</p> <p>Тема 6. Вербальні та невербальні способи комунікацій.</p>
Підсумковий контроль, форма	Іспит
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з соціогуманітарних та економічних дисциплін.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p>Дебати (оксфордські, панельні, «за» і «проти»).</p> <p>Проблемно-пошукові.</p> <p>Кейсовий метод</p> <p>Ситуативне моделювання.</p> <p>Техніки опрацювання дискусійних питань.</p> <p>Метод проектів і їх презентацій.</p> <p>Метод усного опитування.</p> <p>Рольові ігри</p> <p>Підготовка дослідницьких проектів студентами.</p>
Необхідні обладнання	Проектор, роздаткові матеріали, підключення до мережі Інтернет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Критерії оцінювання за курсом «Управління людськими ресурсами у міжнародному бізнесі»:

	<p>Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою.</p> <ul style="list-style-type: none"> максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни, яка завершується заліком, становить за поточну успішність 50 балів, на заліку – 50 балів; при оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами.
Опитування	Проводяться що на практичних заняттях і мають на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Структура курсу Управління людськими ресурсами у міжнародному бізнесі

Форма навчання	Курс	Семестр	Всього аудит (год.)	Загальний обсяг (год.)	У т. ч. (год.)			Самостійна робота (год.)	Контроль (модульні) роботи	Розрахунково-графічні роботи (шт.)	Курсові роботи	консультації	Іспит
					Лекції	Лабораторні	Практичні						
Денна	M1	2	48	106	32		16	58					4
Вечірня													
Заочна													
Екстернат													

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ Управління людськими ресурсами у міжнародному бізнесі Зміст лекцій

Тема 1. Міжнародний туризм як економічний та соціокультурний феномен (2 год.)

Міжнародний туризм: сутність та форми. Визначення Показники оцінки прямого та непрямого впливу міжнародного туризму на економіку окремих країн. Функції міжнародного туризму. Соціальні ефекти від розвитку міжнародного туризму. Значення міжнародного туризму для збереження історико-культурної пам'яток, місцевих звичаїв і традицій. Прояви негативного впливу міжнародного туризму на суспільство: екологічні, соціокультурні, психологічні, економічні.

Тема 2. Становлення сучасних форм розвитку міжнародного туризму в країнах світу (2 год.)

Передісторія туризму. Основні мотиви подорожей у Стародавньому світі та Середньовічній Європі. Елітарний туризм Нового часу. Технологічні та економічні передумови зародження масового туризму. Перші організовані туристичні подорожі. Суспільство споживання матеріальних благ: споживання заради споживання.

Застосовність теорій абсолютної та відносної переваг для обґрунтування домінуючих напрямів світових туристичних потоків. Політичні, економічні, демографічні, соціокультурні та науково-технічні фактори формування попиту і пропозиції на міжнародному ринку туристичних послуг.

Тема 3. Виникнення та розвиток міжкультурної/крос-культурної комунікації як науки (2 год.)

Крос-культурна комунікація як наука. Об'єкт, предмет міжкультурної комунікації як галузі наукового знання. Проблемне поле міжкультурної комунікації.

Еволюція вивчення питань крос-культурних комунікацій. Культура як ментальне програмування. Рівні культур. Типології культур. Виміри національних культур. Класифікація культур Р. Гестеланда, Г. Хофстеде, Е Холла.

Поняття та визначення крос-культурну комунікацію в галузі туризму. Співробітництво у міжнародному туризмі та просування національного туристичного продукту на міжнародному туристичному ринку, як основні аспекти визначення крос-культурних комунікацій.

Тема 4. Теоретичні основи міжкультурної комунікації. Показники культури Г.Хофстеде (4 год.)

Дистанція влади як вимір культури, її визначення. Індекс дистанції влади. Походження відмін у рівнях дистанції влади. Дистанція влади і процес навчання. Основні відмінності між спільнотами з великою і малою дистанцією влади.

Індивідуалізм та колективізм як виміри культури. Визначення ступеня індивідуалізму та проява індивідуалізму (колективізму) у різних спільнотах. Індекс індивідуалізму (колективізму).

Маскулінність і фемінінність як виміри культури. Гендер і гендерні ролі. Основні відмінності між спільнотами з високими та низькими рівнями індексу маскулінності та фемінінності.

Уникнення невизначеності як вимір культури. Основні відмінності між спільнотами з різними рівнями показника уникнення невизначеності.

Орієнтація на майбутнє, як один з індексів визначення культури. Сучасні показники визначення культур за Г. Хофстеде.

Тема 4. Теоретичні основи міжкультурної комунікації Е. Холла. Відмінності щодо ведення бізнесу у неформальних та формальних культурах. (2 год.)

Значення ієрархії, соціального статусу, влади і прояву поваги у представників різних культур.

Порівняльна характеристика впливу на розвиток туризму, ведення бізнесу соціального статусу та ієрархії в Азії та в Європі. Особливості невербальних способів вираження поваги. Бар'єри статі та віку.

Характеристика «низько» і «високо» контекстових культур Е.Холла. Комунікація і повага.

Непорозуміння між культурами відповідно до визначення слова «щирість».

Тема 5. Поділ на культури з строгими часовими рамками (монохронні) та з гнучкими часовими рамками (поліхронні) (2 год.)

Відношення до часу і розкладу у представників різних національностей. Пунктуальність та її значення у різних ситуаціях та різних культурах. Характеристика найбільш монохронних культур.

Помірно монохронні культури. Характеристика поліхронних культур.

Конфлікти, що виникають між представниками культур з строгими часовими рамками та з гнучкими часовими рамками

Тема 6. Вербальні та невербальні способи комунікації (4 год.)

Характеристика вербальних способів комунікації між представниками різних культур. Особливості вербальної комунікації. Лнійна модель Г. Лассуелла.

Невербальні способи комунікації. Значення зовнішнього вигляду, тону голосу, тембру розмови. Роль міміки у невербальній комунікації. Поняття особистого простору у представників різних культур.

Чотири ключові елементи невербальної поведінки, їх особливості.

Культури експресивні(виразні) та емоційно стримані.

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою (для екзаменів і заліків).

Оцінка ECTS	Оцінка в балах	За національною шкалою		
		Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік	
A	90-100	5	Відмінно	Зараховано
B	81-89	4	Дуже добре	
C	71-80	4	Добре	
D	61-70	3	Задовільно	
E	51-60	3	Достатньо	

- Максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни, яка завершується екзаменом, становить за поточну успішність 50 балів, на екзамені – 50 балів.

- При оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами.
Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

К.е.н., доцент,
доцент кафедри міжнародних економічних відносин
факультету міжнародних відносин
Львівського національного університету імені Івана Франка

Герлах І. В.